12658 - پەيغەمبەرئەلەيھسسالامنىڭ ئېتىكاپ كۆسەتمىسى

سوئال

پەيغەمبەرئەلەيھسسالامنىڭ ئېتىكاپ كۆرسەتمىسى توغرىسىدا تەلىم بېرىشىڭلارنى سورايمەن؟.

تەپسىلى جاۋاپ

بارلىق گۈزەل ماختاشلار ئالەملەرنىڭ پەرۋەردىگارى بولغان ئاللاھقا خاستۇر. پەيغەمبىرىمىز مۇھەممەد ئەلەيھسسالامغا، ئۇنىڭ ئائىلە تاۋابىئاتلىرى ۋە ساھابىلىرىغا ئاللاھ تائالانىڭ رەھمەت سالاملىرى بولسۇن.

پەيغەمبەرئەلەيھسسالام ئېتىكاپتا تۇتقان يولى ئەڭ مۇكەممەل ۋە ئاسان يولدۇر, پەيغەمبەرئەلەيھسسالام قەدىر كېچىسىنى تېپىش ئۈچۈن رامزاننىڭ ئاۋۋالقى ئونىدا ئاندىن ئوتتۇرىدىكى ئونىدا ئېتىكاپ قىلدى، ئاندىن قەدىر كېچىسىنىڭ رامزاننىڭ ئاخىرقى ئونىدا بولىدىغانلىقى ئايان بولغاندىن كېيىن ئاللاھ تائالاغا ئۇچراشقانغا قەدەر رامزاننىڭ ئاخىرقى ئونىدا ئېتىكاپ قىلىشنى داۋاملاشتۇردى.

بىر قېتىم رامزاننىڭ ئاخىرقى ئون كۈندە ئېتىكاپ قىلالماي، كېيىن شەۋۋالنىڭ دەسلەپكى ئونىدا ئېتىكاپ قىلىپ بۇنىڭ قازاسىنى قىلدى. بۇخارى ۋە مۇسلىم رىۋايىتى.

پەيغەمبەرئەلەيھسسالام ۋاپات بولۇپ كېتىدىغان يىلى يىگىرمە كۈن ئېتىكاپ قىلدى. [بۇخارى رىۋايىتى 2040-ھەدىس].

بەزىلەر بۇنىڭ سەۋەبنى: پەيغەمبەرئەلەيھسسالام ئۆزىنىڭ ئۆمرىنىڭ ئاخىرلاشقانلىقىنى بىلگەن ۋاقىتدا ياخشى ئەمەللەرنى كۆپ قىلىش ئارقىلىق، ئۈممەتكە ئەمەلدە تىرىشچانلىق قىلىش، ئەمەلدە ئەڭ يۇقىرى چەككە يەتكەن ۋاقىتدا ئاللاتائالاغا ئەڭ ياخشى ھالەتتە ئۇچرىشىشنى بايان قىلىپ بېرىشتۇر دېسە، بەزىلەر: بۇنىڭ سەۋەبى جىبرائىل ئەلەيھسسالام ھەر يىلى رامزاندا قۇرئاننى پەيغەمبەرئەلەيھسسالامغا بىر قېتىم ئاڭلىتاتتى، پەيغەمبەرئەلەيھسسالام ۋاپات بولۇپ كېتىدىغان يىلى ئىككى قېتىم ئاڭلاتتى، شۇنى بىلەن پەيغەمبەرئەلەيھسسالام ئىككى قېتىم ئېتىكاپ قىلغان مىقداردا ئېتىكاپ قىلدى دەيدۇ.

ئۇنىڭدىن كۈچلۈكرەك بولغان سەۋەبلەرنىڭ بىرى: پەيغەمبەرئەلەيھسسالام يىگىرمە كۈن ئېتىكاپ قىلغان يىلىنىڭ ئالدىدىكى يىلى سەپەر قىلىپ ئېتىكاپ قىلالمىغان بولغاچقا كېلەر يىلى يىگىرمە كۈن ئېتىكاپ قىلغان، بۇنىڭ ئىسپاتى، نەسائى ئۆز لەپزى بىلەن كەلتۈرگەن، ئەبۇ داۋۇد رىۋايەت قىلغان، ئىبنى ھىببان ۋە باشقا ھەدىس ئالىملىرى سەھىھ دېگەن ئۇبەي ئىبنى كەئەب رەزىيەللاھۇ ئەنھۇنىڭ ھەدىسى بولۇپ، ئۇ ھەدىستە:

پەيغەمبەرئەلەيھىسسالام رامزاننىڭ ئاخىرىقى ئون كۈنىدە ئېتىكاپ قىلاتتى شۇ يىلى سەپەرگە چىقىپ ئېتىكاپ قىلالمىدى، كېلەر يىلى يىگىرمە كۈن ئېتىكاپ قىلدى. "پەتھۇلبارىيدىن ئېلىندى".

پەيغەمبەرئەلەيھىسسالام چېدىر ئىلىپ كىلىشكە بۇيرۇتتى، مەسچىتتە پەيغەمبەرئەلەيھىسسالامغا چېدىر تىكىلەتتى، پەيغەمبەرئەلەيھىسسالام كىشىلەردىن ئايرىلىپ، ئالللاھ تائالاغا يۈزلىنىپ خالى قالاتتى ھەتتا خالى بولۇش پەيغەمبەرئەلەيھىسسالام ئۈچۈن ئەمەلىي ۋاقىئەلىكتەك تامام بولاتتى.

بىر يىلى پەيغەمبەرئەلەيھىسسالام كىچىك چېدىردا ئېتىكاپ قىلدى، چېدىرنىڭ ئىشىكىگە بورىدىن مىلەڭزە تارتىپ قويدى. [مۇسلىم رىۋايىتى1167-ھەدىس].

ئىبنىل قەييىم رەھمەھۇللاھ "زادىل مىئاد" ناملىق ئەسەر 2-توم 90-بەتتە مۇنداق دەيدۇ: "بۇنىڭ ھەممىسى ئېتىكاپنىڭ مەقسىتى ۋە جەۋھىرىنى ھاسىل قىلىشتۇر، بۇنىڭ ئەكسىچە نادانلارنىڭ ئېتىكاپ قىلىدىغان ئورۇننى مەئىشەت ئورنى ۋە زىيارەتچىلەرنى كۈتۈۋالىدىغان جاي قىلىۋېلىشى، ۋاقىتنى بىھۇدە پاراڭلار بىلەن ئۆتكۈزىدۇ، بۇ ئۇلارنىڭ ئېتىكاپىنىڭ كۆرۈنىشى بولسا، پەيغەمبەرئەلەيھىسسالامنىڭ ئېتىكاپىنىڭ كۆرۈنىشى باشقىدۇر.

پەيغەمبەرئەلەيھىسسالام دائىم مەسچىتتە تۇراتتى، ئۆزىنىڭ ھاجىتىنى ئادا قىلىشتىن باشقا ۋاقىتلاردا مەسچىتتىن چىقمايتتى، بۇ توغرىدا ئائىشە رەزىيەللاھۇ ئەنھا مۇنداق دەيدۇ: **«پەيغەمبەرئەلەيھىسسالام ئېتىكاپ قىلغان ۋاقىتدا بىر ھاجەت بولمىسا ئۆيگە كىرمەيتتى.»** [بۇخارى رىۋايىتى2029-ھەدىس. مۇسلىم رىۋايىتى 297-ھەدىس].

مۇسلىمنىڭ رىۋايىتىدە: **«ئىنسانى ھاجىتى ئۈچۈن»** دېيىلگەن. بۇنى ئىمام زۆھرى رەھمەھۇللاھ چوڭ-كىچىك تەرەت سۇندۇرۇش ئۈچۈن دەپ چۈشەندۈرگەن.

پەيغەمبەرئەلەيھىسسالام پاكىزلىققا بەك ئەھمىيەت بېرەتتى، مەسچىتتە تۇرۇپ بېشىنى ئائىشە رەزىيەللاھۇ ئەنھانىڭ ئۆيگە كىرگۈزەتتى، ئائىشە رەزىيەللاھۇ ئەنھا ئۇنىڭ بېشىنى يۇيۇپ چېچىنى تاراپ قوياتتى.

ئائىشە رەزىيەللاھۇ ئەنھا ھەدىس بايان قىلىپ مۇنداق دەيدۇ: پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام مەسچىتتە ئېتىكاپ قىلغاندا مېنىڭ ھۇجرامنىڭ يېنىدا ئولتۇرۇپ بېشىنى كىرگۈزەتتى، مەن ھەيزدار ھالەتتە بولۇپ ئۇنىڭ بېشىنى تاراپ قوياتتىم.» [بۇخارى رىۋايىتى].

مۇسلىمنىڭ رىۋايىتىدە: **«مەن چېچىنى يۇيۇپ تاراپ قوياتتىم»** دىگەن. [بۇخارى رىۋايىتى2028-ھەدىس. مۇسلىم رىۋايىتى297-ھەدىس].

هاپىز ئىبنى ھەجەر رەھىمەھۇللاھ مۇنداق دەيدۇ: "بۇ ھەدىس چاچنى تارىغانغا ئوخشاش ئىپتىكاپتا پاكىزلىنىش، خۇشبۇي نەرسە ئىشلىتىش، يۇيۇنۇش چاچ-ساقاللارنى ياسىتىشنىڭ دۇرۇس ئىكەنلىكىنى بىلدۈرىدۇ. كۆپچىلىك ئۆلىمالار ئىپتىكاپتا مەسچىتتە ياقتۇرۇلمايدىغان ئىشلاردىن باشقا ئىشلار ئۆچ كۆرەلمەيدۇ دەيدۇ.

پەيغەمبەرئەلەيھىسسالامنىڭ ئىپتىكاپتىكى سۈننەتلىرىدىن: كېسەل يوقلىماسلىق، جىنازا نامىزىغا چىقماسلىق قاتارلىقلار بولۇپ، بۇنىڭ ھەممىسى پۈتۈن ۋۇجۇدى بىلەن ئاللاھنىڭ تەرىپىگە يۈزلىنىش، ئىپتىكاپتىن بولغان مەقسەتنى روياپقا چىقىرىشتىن ئىبارەت بولۇپ، ئۇ بولسىمۇ ئىنسانلاردىن ئايرىلىپ، ئاللاھنىڭ تەرىپىگە يۈزلىنىشتىن ئىبارەتتۇر.

ئائىشە رەزىيەللاھۇ ئەنها مۇنداق دەيدۇ: **«سۈننەت بويىچە ئىپتىكاپ قىلغۇچى كېسەل يوقلىمايدۇ، جىنازا نامىزىغا چىقمايدۇ، ئايالى بىلەن بىرگە بولمايدۇ، قۇچاقلىمايدۇ، زۆرۈر بولغان ئىنسانى ھاجىتىدىن باشقا ئىشلار ئۈچۈن سىرىتقا چىقمايدۇ.»** [ئەبۇ داۋۇد رىۋايىتى2473-ھەدىس. شەيخ ئەلبانى رەھىمەھۇللاھ سەھىھ دەپ ئەبۇ داۋۇدنىڭ سەھىھ ھەدىسلەر توپلىمىدا كەلتۈرگەن].

شەۋكانى "نىيلىل ئەۋتار" ناملىق ئەسەردە: "ئايالى بىلەن بىرگە بولمايدۇ، قۇچاقلاشمايدۇ" دېگەن سۆزدىن جىما قىلمايدۇ دېگەن ئىپادىلىنىدۇ دېگەن.

پەيغەمبەرئەلەيھىسسالام ئىپتىكاپ قىلىۋاتقان ۋاقىتتا ئۇنى بەزى ئاياللىرى يوقلاپ كېلەتتى، كېچە بولغانلىقى ئۈچۈن ئاياللىرى قايتىدىغان ۋاقىتتا ئۇلار بىلەن بىرگە تۇرۇپ ئۇلارنى ئۇزۇتۇپ قويۇپتتى.

پەيغەمبەرئەلەيھىسسالامنىڭ ئايالى سەپىيە، پەيغەمبەرئەلەيھىسسالام رامزاننىڭ ئاخىرقى ئونىدا مەسچىتتە ئىپتىكاپ قىلىۋاتقاندا پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامنى يوقلاپ كەلدى، مەلۇم ۋاقىت پەيغەمبەرئەلەيھىسسالام بىلەن سۆزلىشىپ ئولتۇردى، قايتىپ كېتىدىغان ۋاقىتتا پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام ئورنىدىن تۇرۇپ ئۇنى ئۆيىگە ئۇزۇتۇپ قويىدى. [بۇخارى رىۋايىتى 2035-ھەدىس. مۇسلىم رىۋايىتى 2175-ھەدىس].

سۆزنىڭ خۇلاسىسى: پەيغەمبەرئەلەيھىسسالامنىڭ ئىپتىكاپى ئاسانلىق بىلەن ئادا قىلىنغان بولۇپ، ئۇنىڭدا قىيىنلىق يوق، پەيغەمبەرئەلەيھىسسالامنىڭ ئىپتىكاپتىكى ھەممە ۋاقتى ئاللاھنى ياد ئېتىش، تائەت-ئىبادەت بىلەن ئاللاھقا يۈزلىنىش ۋە قەدىر كېچىسىنى تېپىشتىن ئىبارەت ئىدى. ئىبنى قەييىم رەھىمەھۇللاھنىڭ: "زادۇل مىئاد" ناملىق ئەسىرى 2-توم 90-بەتكە قارالسۇن. دوكتۇر ئابدۇلتىپ بالتوئنىڭ:"ئىپتىكاپ نەزىرىيەلىك تەربىيە" ناملىق ئەسىردىن ئېلىندى.

ئاللاھ تائالا ھەممىدىن ياخشى بىلگۈچىدۇر.